

PARAULES DEL RECTOR
AMB MOTIU DE
L'ACTE DE GRADUACIÓ DE DOCTORATS I MÀSTERS 2007-2008
DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA
1 DE JULIOL DEL 2008

Estimats graduats,

Acabeu d'esdevenir màsters i doctors per la Universitat Pompeu Fabra i, per això, el primer que cal fer és felicitar-vos-en molt sincerament. Ho heu fet en aquesta universitat, que aquest mes de juny acaba de complir divuit anys. Una universitat jove, situada al cor de la ciutat de Barcelona, que malda per construir un espai acadèmic de primera qualitat al sud d'Europa. Donat que tenim la sort d'haver escoltat la lliçó de graduació del prof. Jahanbegloo, un dels més destacats pensadors d'avui que ens empeny a concebre les bases sobre les quals és possible construir societats en què, convivint-hi cultures molt diferents, es preservi la llibertat i la igualtat de tots, i donat que en els darrers dies a la societat catalana hem assistit, per enèsima vegada, al debat sobre el lloc que ha d'ocupar la llengua catalana a les nostres universitats, deixeu-me fer algunes consideracions en aquest sentit.

La llengua catalana, una llengua amb una tradició cultural i literària molt destacada, és una llengua minoritària a Europa i és una llengua sense estat —vull dir no és la llengua majoritària i oficial de cap estat de la Unió Europea—, encara que és oficial a les comunitats autònomes de Catalunya, València i les Illes Balears a Espanya. És normal que aquest fet preocupi, i fins i tot amoïni, els catalans. Davant d'aquesta situació, hi ha dues estratègies:

concebre la llengua catalana com els barrots de la nostra presó, és a dir, impedir l'accés al nostre sistema universitari d'aquells que no puguin expressar-se en català; o concebre la llengua catalana com la porta oberta de la nostra casa, on tots hi poden accedir.

La primera estratègia és una estratègia suïcida en el món actual. Garanteix l'ús del català en tots els contextos universitaris, però d'aquesta manera no poden venir estudiants Erasmus ni Sèneca, ni estudiants del nostre ben consolidat programa Study Abroad, ni podem incorporar doctors i investigadors que en el moment d'arribar no saben el català. Estaríem destinats a ser una universitat provinciana en el pitjor sentit de l'expressió.

La segona estratègia és la nostra, la de la Universitat Pompeu Fabra. Concebem el nostre campus com un campus multilingüe, on tres idiomes, almenys, conviuen en condicions d'harmonia preestablerta: el català, el castellà i l'anglès. Això és especialment rellevant en el cas dels nostres postgraus. Donada la manera en la qual a Espanya s'implementa l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior —amb màsters, la majoria de seixanta crèdits i un any de durada—, cal que una part important d'aquests màsters, d'acord amb els destinataris que han de tenir, s'imparteixi en castellà i en anglès, dues llengües majoritàries al món, sent l'anglès, com òbviament sabeu, la *lingua franca* de la ciència, dels negocis, de la política, de la cooperació internacional.

Por esta razón, nosotros estamos orgullosos de que hayáis decidido, desde Sevilla o Bogotá, que Barcelona y la Universidad Pompeu Fabra eran un lugar idóneo para vuestra formación de postgrado. Queremos que os sintáis en vuestra casa, que siempre os acordéis de las noches estudiando en la Biblioteca del Dipòsit de les Aigües, de los paseos por la ciudad, de los amigos y amigas que aquí hicisteis, de los profesores que os dieron clase. Con vosotros

trabajando en cualquiera de los cinco continentes, Barcelona, la Universitat Pompeu Fabra y, por cierto, el catalán y la cultura catalana, serán más conocidos en el mundo.

For this reason, we are proud of your presence among us. We are proud that, from Sicily or from Poland, your choice has been to come to Barcelona to study at one of our graduate programmes. We would strongly hope that our University becomes your house for ever, and that your stay here becomes one of the best memories in your life along with those strolls around the city, that you remember wistfully the long nights studying in the Dipòsit de les Aigües Library, the very friends earned in Barcelona, perhaps a few of your professors here.... With you somewhere in the world, counting you among their ambassadors; Barcelona, Pompeu Fabra University and, by the way, the Catalan language and the Catalan culture will be known everywhere.

Per això, insisteixo, la polèmica d'aquests darrers dies no ens duu enlloc. Volem una universitat capaç d'atreure els millors estudiants i els millors professors i investigadors del món. A la nostra universitat, els investigadors que s'incorporen de Madrid o de Saragossa, d'Ohio, de Milà o de Cracòvia acaben parlant el català, perquè viuen amb nosaltres, i estimen el país que han triat per viure. Si els demanéssim el coneixement suficient del català el dia que arriben, senzillament no vindrien. No vull creure que això és el que pretenen alguns amb aquesta política miop, però la Universitat Pompeu Fabra resistirà fins al límit per no adoptar una mesura que ens duria a la mediocritat. Actualment prop de la meitat dels nostres estudiants de màster i de doctorat són de fora d'Espanya. Atreure'ls als nostres programes és la nostra manera de contribuir al fet que Catalunya sigui més coneguda i compresa arreu del món. L'alternativa és la perpetuació dels prejudicis cap a la societat catalana, una possibilitat inacceptable des de qualsevol punt de vista intel·ligent.

De fet, la vostra presència aquí ens esperona i ens mostra que tenim raó. Que l'estratègia adequada és la nostra: una casa sense barrots i la porta oberta a tot el talent del món. O, per dir-ho amb les paraules del prof. Jahanbegloo en una entrevista recent: "A dialogical exchange among cultures is the only way in which our ignorance of other cultures and civilizations can be aired, our biases challenged, and our knowledge expanded. A dialogical exchange is the only way to negotiate different interpretations of the world without imposing one interpretation on others. So we are talking here about an exchange between two conscious partners based on a respectful confrontation of their experiences and the knowledge of the process".

Moltes gràcies